

**K rozhodování sporů z nekalé soutěže
(z rozhodovací praxe soudů ČR)**

Podklady pro vystoupení na semináři JA SR dne 4. června 2014
Priemyselné práva, nekalá súťaž, Pezinok

JUDr. Jiří Macek
předseda senátu Vrchního soudu v Praze

A/ K pramenům právní úpravy nekalé soutěže:

Pařížská unijní úmluva

Čl.10bis

(1) Unijní země jsou povinny zajistit příslušníkům Unie účinnou ochranu proti nekalé soutěži.

(2) Nekalou soutěží je každá soutěžní činnost, která odporuje poctivým zvyklostem v průmyslu nebo v obchodě.

(3) Zejména musí být zakázány:

1. jakékoliv činy, které by mohly jakkoli způsobit záměnu s podnikem, výrobky nebo s průmyslovou nebo obchodní činností soutěžitele;

2. falešné údaje při provozování obchodu, které by mohly poškodit dobrou pověst podniku, výrobků nebo průmyslové nebo obchodní činnosti soutěžitele;

3. údaje nebo tvrzení, jejichž užívání při provozu obchodu by bylo s to uvádět veřejnost v omyl o vlastnosti, způsobu výroby, charakteristice, způsobilosti k použití nebo o množství zboží.

Čl.10ter (1) Unijní země se zavazují, že zajistí příslušníkům ostatních unijních zemí vhodné zákonné prostředky k účinnému potlačování veškerých činů uvedených v člancích 9, 10 a 10 bis.

(2) Zavazují se dále, že učiní opatření, aby svazům a sdružením, které zastupují zúčastněné průmyslníky, výrobce nebo obchodníky a jejichž existence se nepříčí zákonům jejich země, bylo - pokud jde o potlačování činů označených v člancích 9, 10 a 10 bis - dovoleno zakročovat u soudů nebo u správních úřadů, a to v takové míře, v jaké to zákon země, kde se žádá o ochranu, dovoluje svazům a sdružením této země.

Prvorepubliková úprava generální klauzule

zákon č. 111/1927 Sb. z. a n., o ochraně proti nekalé soutěži

§ 1

Kdo dostane se v hospodářském styku v rozpor s dobrými mravy soutěže jednáním způsobilým poškodit soutěžitele, může býti žalován, aby se zdržel takového jednání a odstranil závadný stav jím způsobený; věděl-li pak, nebo musil-li vědět, že jednání jeho jest způsobilé poškodit soutěžitele, též, aby nahradil škodu tím způsobenou.

Předchozí právní úprava generální klauzule v obchodním zákoníku (k 31.12.2013) ČR

§ 44 Základní ustanovení

(1) Nekalou soutěží je jednání v hospodářské soutěži nebo v hospodářském styku, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže a je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům, spotřebitelům nebo dalším zákazníkům. Nekalá soutěž se zakazuje.

(2) Nekalou soutěží podle odstavce 1 je zejména:

a) klamavá reklama, b) klamavé označování zboží a služeb, c) vyvolávání nebezpečí záměny, d) parazitování na pověsti podniku, výrobků či služeb jiného soutěžitele, e) podplácení, f) zlehčování, g) srovnávací reklama, h) porušování obchodního tajemství, i) ohrožování zdraví spotřebitelů a životního prostředí.

Dnešní právní úprava generální klauzule v novém občanském zákoníku ČR

§ 2976 Základní ustanovení

(1) Kdo se dostane v hospodářském styku do rozporu s dobrými mravy soutěže jednáním způsobilým přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, dopustí se nekalé soutěže. Nekalá soutěž se zakazuje.

(2) Nekalou soutěží podle odstavce 1 je zejména

a) klamavá reklama, b) klamavé označování zboží a služeb, c) vyvolání nebezpečí záměny, d) parazitování na pověsti závodu, výrobku či služeb jiného soutěžitele, e) podplácení, f) zlehčování, g) srovnávací reklama, pokud není dovolena jako přípustná, h) porušení obchodního tajemství, i) dotěrné obtěžování a j) ohrožení zdraví a životního prostředí.

Dnešní úprava generální klauzule nekalé soutěže v SR – Obchodný zákoník

§ 44 Základné ustanovenia

(1) Nekalou súťažou je konanie v hospodárskej súťaži, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi súťaže a je spôsobilé privodiť ujmu iným súťažiteľom alebo spotrebiteľom. Nekalá súťaž sa zakazuje.

(2) Nekalou súťažou podľa odseku 1 je najmä:

a) klamlivá reklama, b) klamlivé označovanie tovaru a služieb, c) vyvolávanie nebezpečenstva záměny, d) parazitovanie na povesti podniku, výrobkov alebo služieb iného súťažiteľa, e) podplácanie, f) zľahčovanie, g) porušovanie obchodného tajomstva, h) ohrozovanie zdravia spotrebiteľov a životného prostredia.

Z komunitárního práva:

Ke klamavé a srovnávací reklamě: Směrnice Rady 84/450/EHS ze dne 10.9.1984, Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 6.10.1997, kodifikované znění – Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 12.12.2006 č. 2006/114/ES o klamavé a srovnávací reklamě.

K nekalým obchodním praktikám: Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11.5.2005.

B/ Ke generální klauzuli nekalé soutěže

1/ Vztah generální klauzule a jednotlivých zvláštních skutkových podstat:

Svou obecnou povahou je základní ustanovení § 44 obch. zák. o nekalé soutěži generální klauzulí, jejímž úkolem je stanovit základní kritéria pro posuzování určitého jednání jako nekalé soutěže. Specifické skutkové podstaty, sloužící jako příklad nekalosoutěžních jednání, musí vždy vykazovat všechny základní znaky, které stanoví generální klauzule pro posouzení určitého jednání jako nekalosoutěžního. Podmínkou nekalosoutěžního jednání je kumulativní splnění všech podmínek. Musí tedy jít o jednání v hospodářské soutěži nebo v hospodářském styku, jednání musí být v rozporu s dobrými mravy soutěže a jednání musí být objektivně s to přivodit újmu jiným soutěžitelům, spotřebitelům nebo dalším zákazníkům. Za situace, kdy není splněna podmínka objektivní způsobilosti újmy jiným soutěžitelům, spotřebitelům nebo dalším zákazníkům, se dovolací soud nezabýval další dovolací námitkou směřující k tomu, že jednání žalované je v rozporu s dobrými mravy soutěže. Již samotné nenaplnění jedné z podmínek tvrzeného nekalosoutěžního jednání vede k zamítnutí žaloby (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. října 2005, sp. zn. 29 Odo 663/2003, uveřejněné pod č. 48/2006 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek).

(Rozsudek NS ČR sp.zn. 23 Cdo 4285/2010 ze dne 26.3.2013)

2/ K souběhu či kolizi práv z nekalé soutěže a práv z dalších právních titulů:

- nekalá soutěž a průmyslová práva

Rozlišení mezi jednáním běžným a v hospodářské soutěži přípustným oproti jednání nekalosoutěžnímu spočívá v posouzení splnění podmínky rozporu s dobrými mravy soutěže. Pokud jednání žalovaného bylo založeno na využití zákonem chráněného průmyslového práva žalobce, pak takové jednání žalovaného – za předpokladu, že mu žalobce neudělil souhlas s užitím své ochranné známky - je třeba mít za rozporné s dobrými mravy soutěže.

(Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14.9.2010 sp.zn. 3 Cmo 34/2010)

Pouhé podání přihlášky ochranné známky k určitému označení, jež není nijak dosud chráněno a jež může po řízení u příslušného úřadu být zapsáno jako ochranná známka, samo o sobě v zásadě nelze označit za projev nekalé soutěže.

Ve vztahu uplatňování práv z ochranné známky a požadavkem na zachování dobrých mravů hospodářské soutěže platí zásada, vytvořená již předválečnou judikaturou (např. Sbírka rozhodnutí NS - Vážný - č. 8856, 10521, 11397) a potvrzená judikaturou současnou (rozhodnutí č. 51 publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek č. 8/1996, str. 278), že výkon formálního práva známkového se nesmí přičít zásadě hmotného práva, vyjádřené v ust. § 44 odst. 1 ObchZ, tj. že i užití zapsané ochranné známky může být jednáním proti dobrým mravům soutěže a tedy jednáním nekalým. Za užití ve smyslu uvedeného je třeba považovat nikoli jen označování výrobků ochrannou známkou, užitím jsou rovněž i úkony majitele ochranné známky, v nichž se o zapsanou známku opírá, známkou argumentuje a z titulu majitele této známky činí právní kroky vůči jiným osobám směřující k ochraně této známky a práv z ní vyplývajících.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21.6.2002 sp.zn. 3 Cmo 589/2000)

Z uvedených zjištění odvolací soud dovodil, že účastníci sporu jsou se svou nabídkou zboží i účastníky určitého předmětnými sanitárními výrobky vymezeného trhu, je tedy mezi nimi dán vztah hospodářské soutěže. Žalobce má technická řešení ventilů chráněna cestou formálních průmyslových práv – zapsanými užitnými vzory a náleží mu práva majitele podle § 12 zákona č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, ve znění pozdějších úprav (dále jen „ZUV“). Úřad průmyslového vlastnictví, jenž měl k dispozici výrobky žalovaného, rozhodl (k tomu viz § 21 odst. 2 ZUV, § 67 zák. č. 527/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů) tak, že ventily žalovaného Saniplastic zasahují do nároků žalobce z užitných vzorů, a z uvedených rozhodnutí odvolací soud vychází (§ 135 odst. 2 věta druhá o.s.ř.). Je na místě zde také připomenout obecnou zásadu, že protiprávní využívání průmyslového práva soutěžitele druhým soutěžitelem je jednáním v rozporu s dobrými mravy soutěže a vzhledem ke způsobilosti přivodit tomuto soutěžiteli i újmu, je jednáním nekalé soutěže, jak vymezeno § 44 odst. 1 obchodního zákoníku.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 18.12.2007 sp.zn. 3 Cmo 177/2007)

Odvolací soud správně dovodil, že neoprávněné užívání ochranných známek žalobkyně je samo o sobě již jednáním porušujícím dobré mravy soutěže s možnou újmu žalobkyně, spočívající v rozmělnění jejich ochranných známek. Jednání žalované naplňuje také podmínky speciální skutkové podstaty parazitování na pověsti podle § 48 obch. zák. (žalovaná protiprávně využila ve svůj prospěch příznačnosti označení DURACELL, včetně podoby výrobků, jež žalobkyně sama prosadila u tuzemské veřejnosti).

Usnesení Nejvyššího soudu ČR z 29.10.2013 sp.zn. 23 Cdo 2662/2012)

Jednáním žalovaného, jenž označil v textu své webové stránky určité označení (pro žalobce chráněné) jako tzv. klíčové slovo a dosáhl tak při použití vyhledávače přednostního uvedení svých stránek, a tedy i přednostní nabídky svých služeb, byla naplněna skutková podstata § 44 odst. 1 ObchZ. Žalovaný pomocí tohoto klíčového slova, shodného s názvem časopisu žalobce, jeho ochrannou známkou i adresou na internetu, získal pro sebe k újmě žalobce výhodnější postavení na trhu nabídky poskytovaných služeb, jichž se oba jako soutěžitelé účastní.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 16.12.2002 sp.zn. 3 Cmo 194/2001)

- nekalá soutěž a obchodní firma (název, obchodní jméno)

Pokud nelze nijak dovést způsobilost obchodní firmy žalovaného vyvolat u třetích osob včetně možných zákazníků a obchodních partnerů nebezpečí záměny účastníků či jiné klamné představy a domněnky o jejich postavení a produkci, pak nelze dovést (mj. i pro nedostatek podmínek rozporu jednání s dobrými mravy a pro nezpůsobilost jednání přivodit komukoli újmu) posouzení jednání žalovaného (tj. užívání jemu zapsané obchodní firmy) za jednání nekalé soutěže.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 11.9.2006 sp.zn. 3 Cmo 108/2006)

Pokud žalovaný zvolil jako klíčové slovo v internetové reklamě slovo totožné se zněním celého kmene obchodní firmy žalobce, ač (byť to není podstatné) jako podnikateli v dané oblasti trhu mu tato skutečnost jistě byla známa, pak za stavu, že tato reklama s nabídkou služeb a zejména webových stránek žalovaného je automaticky nabídnuta tomu zájemci, jenž si zadá do vyhledávače právě toto označení jako označení, jež mu jako průměrnému spotřebiteli utkvělo v paměti ze znění obchodní firmy žalobce, a jenž předpokládá výlučně nabídku služeb žalobce a odkaz na jeho stránky, je takové užití znění kmene obchodní firmy žalobce žalovaným pro svou vlastní reklamu a prezentaci služeb jednáním v rozporu s dobrými mravy soutěže.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21.10.2009 sp.zn. 3 Cmo 121/2009)

Pokud žalovaný zvolil pro své podnikání (a není rozhodné zda vědomě či nikoli) obchodní firmu, jež se ve svém kmene zcela shoduje s dodatkem, užívaným pro podnikání žalobkyní a pro ni příznačným, pak již touto volbou znění obchodní firmy a jejím užíváním žalovaný naplnil skutkovou podstatu nekalé soutěže § 47 ObchZ - vyvolání nebezpečí záměny. I když plně znění označení žalobkyně pro podnikání a obchodní firmy žalovaného se liší, je z pohledu třetích osob - potencionálních zákazníků a obchodních partnerů - pro svou určitou neobvyklost a originalitu shodná část názvů účastníků natolik dominantním, na první pohled upoutávajícím prvkem, že potlačuje význam prvků ostatních. Odvolací soud má za to, že je zde dáno nebezpečí záměny obou účastníků, i to, že by zde mohl být vyvolán

dojem - zde neodpovídající skutečnosti, že je mezi účastníky dán vztah personálního či jiného propojení.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 10.9.2002 sp.zn. 3 Cmo 18/2001)

Pokud žalovaný zvolil pro svou obchodní firmu spojení slov *Business Angels* a užívá je pro oslovování veřejnosti s nabídkou zhodnocení poskytnutých finančních prostředků, za stavu, kdy právě toto slovní spojení je tím, co veřejnosti utkví v paměti ze znění názvu žalobce, ale i tím, co je v povědomí veřejnosti nikoli neznámým označením určité ideje, koncepce či alternativy podnikání (kterou si žalobce také vytkl jako cíl podporovat), pak takové užití znění uvedeného slovního spojení žalovaným spolu s doplňujícím slovem *Investment* pro podnikání, svou vlastní reklamu a prezentaci služeb, je jednáním v rozporu s dobrými mravy soutěže. Lze shrnout, že vytčené jednání, spočívající ve volbě a užívání předmětného slovního spojení žalovaným jako dominantních slov pro vlastní název a tedy i svou reklamu, ač zde bylo nepřeborné množství variant pro volbu dostatečně se odlišující jeho obchodní firmy, beze zbytku naplňuje generální klauzuli nekalé soutěže § 44 odst. 1 ObchZ.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 19.10.2009 sp.zn. 3 Cmo 96/2009)

- nekalá soutěž a obchodní tajemství

Pokud žalobce uplatnil nárok na náhradu škody pro porušení práva na ochranu obchodního tajemství podle § 17 ObchZ, tedy svůj nárok vázal k ust. § 20, § 51 písm. a) a § 53 ObchZ, pak bylo na něm, aby prokázal, že okruh jeho klientů a partnerů je předmětem jeho obchodního tajemství, tedy že takovýto seznam jako obchodní tajemství byl u něho podle jeho vůle utajován a že jej i jako obchodní tajemství v praxi chránil. Bylo-li však v řízení prokázáno, že smlouvy o zprostředkování s klienty a bankami byly v rozhodné době volně přístupné všem pracovníkům žalobce, to, že by okruh klientů měl snad být obchodním tajemstvím žalobce jim ani známo nebylo, pak nelze jinak než uzavřít, že žalobce v rozhodném období seznam klientů a obsah smluv s nimi nijak nechránil. Pak ovšem nelze zde úspěšně tvrdit, že tyto smlouvy a seznam klientů jsou součástí obchodního tajemství žalobce.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 13.3.2001 sp.zn. 3 Cmo 489/99)

Pokud prostřednictvím druhého žalovaného získala první žalovaná pro své podnikání a tedy svůj prospěch seznam odběratelů žalobkyně – jako výsledek několikaleté její činnosti - s konkrétními údaji o předchozích jednáních, obchodech, předpokládaných potřebách a možnostech zdravotnických pracovišť v budoucím období, pak její jednání, jímž následně využila takto získané poznatky a okruh zákazníků žalobkyně oslovovala - s využitím postavení druhého žalovaného jako dosavadního představitele žalobkyně - vlastní nabídkou, kterou cíleně přizpůsobila nabídce žalobkyně, je jednáním nekalosoutěžním podle § 44 odst. 1 ObchZ.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 8.10.2002 sp.zn. 3 Cmo 38/2001)

Pokud žalovaný využil v další své činnosti údaje, jež se zavázal v pracovní smlouvě chránit a utajovat, údaje, s nimiž se seznámil během své pracovní činnosti a které je třeba považovat za údaje způsobilé být předmětem ochrany jako součást obchodního tajemství, tedy využil pro sebe skutečnosti, tvořící způsobilý předmět obchodního tajemství (§ 17 ObchZ), pak žalobci náleží nároky podle § 20, § 53 ObchZ. Svým jednáním také žalovaný vstoupil do vztahu hospodářské soutěže se žalobcem a jednal v rozporu s dobrými mravy soutěže (využil pro sebe nikoli běžně dostupné údaje, získané při výkonu pracovní činnosti u žalobce, jež však měly být zde chráněny a poskytnuty výhradně žalobci ostatně byly jen k jeho potřebě) jednáním, způsobilým žalobci přivodit újmu na jeho pověsti důvěryhodného partnera. Správný je tak i závěr soudu prvního stupně o nekalosoutěžní povaze jednání žalovaného a naplnění zvláštní skutkové podstaty nekalé soutěže podle § 51 ObchZ (porušení obchodního tajemství).

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 11.9.2006 sp.zn. 3 Cmo 109/2006)

- nekalá soutěž a autorské právo

Pokud žalobce je výtvarník, na trhu se realizující charakteristickým výtvarným stylem a podobou svých soutěžních výkonů, dříve spolupracující se žalovaným, a žalovaný i po skončení spolupráce se žalobcem ke své prezentaci a v souvislosti s nabídkou svých soutěžních výkonů užívá výtvarné koncepce, jež má být kopírováním výtvarného stylu žalobce, napodobováním jeho předchozích pro žalovaného vytvořených děl, pak toto jednání žalovaného jednoznačně zasahuje do sféry činnosti žalobce. Byť posláním žalovaného (jež měl soud prvního stupně za tak odlišující prvek, jenž vztah hospodářské soutěže vylučuje) samo o sobě se nijak neprotne s povahou činnosti žalobce, podstatné je, že propagace a prezentace žalovaného toto doplňuje a je součástí snahy žalovaného o prosazení se na trhu – právě i prostřednictvím této prezentace (zahrnující předměty dané výtvarné koncepce, jež mají být napodobením soutěžních výkonů žalobce) žalovaný realizuje své soutěžní výkony. Odvolací soud na základě uvedeného dospěl k závěru, že dochází-li bez souhlasu žalobce k napodobování výtvarného stylu jeho děl (soutěžních výkonů) ve výtvarné koncepci žalovaného, jež je jím užívána k vlastní prezentaci nabídky služeb (soutěžních výkonů) žalovaného, a tedy k prosazení se na trhu, je takto vymezené jednání žalovaného jednáním v hospodářské soutěži. Zároveň pak takové jednání, spočívající v napodobení a přebírání soutěžních výkonů žalobce bez jeho souhlasu, je jednáním v rozporu s dobrými mravy soutěže, a pokud pak – jak žalobce tvrdí – je tím navozen u veřejnosti, jež se s nabídkou žalovaného setkává – dojem, že žalobce se stále na výtvarné koncepci žalovaného podílí, případně že jde u předmětů výtvarné koncepce žalovaného o autorská díla žalobce, ač tomu tak není, jde o jednání, jež je způsobilé žalobci přivodit újmu při jeho soutěžních výkonech, v jeho možnostech prosadit se na trhu, v goodwillu žalobce jako podnikatele i jeho produkce.

(Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8.11.2011 sp.zn. 3 Cmo 196/2011)

- nekalá soutěž a ochrana osobnosti (dobré pověsti právnické osoby)

Rozhodné jsou vždy okolnosti, za nichž věřitel k otištění inzerátu, jímž hledá další věřitele svého dlužníka, přistoupí, zásadně však dlužník, jenž odmítá s věřitelem jakkoli jednat o úhradě dluhu, musí být srozuměn i s tím, že v takovém případě je věřitel oprávněn si pro svou potřebu ověřit, zda je jediným věřitelem dlužníka či zda takových

věřitelů je více, a zajistit si tak podmínky pro podání řádného návrhu na prohlášení konkursu. Nelze přitom vyloučit, že sdělením informací o dlužníkovi či výzvou v tisku věřitel překročí určité meze (zejména pokud jde o obsah a rozsah podávaných informací) oprávněného zjišťování podmínek pro podání návrhu na prohlášení konkursu, nelze však také vyloučit, že již samotný takový postup a jednání věřitele bude třeba považovat - při splnění podmínek ust. § 44 odst. 1 či § 50 ObchZ za jednání nekalé soutěže, eventuelně za zásah do dobré pověsti označeného dlužníka podle úpravy občanského zákoníku (§ 11, § 19b ObčZ).

Ust. § 44 odst. 1 a ust. § 50 ObchZ lze se dovolávat v případě, kdy předmět sporu je dán, vyplývá a má svůj původ v soutěžním vztahu účastníků.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 2.12.2003 sp. zn. 3 Cmo 287/2002)

Žalovaná ve svém dovolání dále namítá, že existence či neexistence pohledávky je rozhodujícím faktorem pro případnou aplikaci právních norem chránících podnikatele (s odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 1310/2005). Dovolací soud k tomu podotýká, že přestože výše uvedený rozsudek řeší zásah pouze do osobnostních práv žalobce (žalovaná společnost byla zadavatelem inzerátu, který byl uveřejněn v místním periodiku s textem: „Odkup pohledávek za firmou ZNAKON /Vl. K./ Dluží Vám firma ZNAKON? Naše společnost GlobeMark, a. s. tyto dluhy odkoupí. Nabídněte. Informace na tel. ..., fax:“ a který navozoval závěr, že žalobce neplní řádně a včas své závazky, že má dluhy, přičemž pravdivost takového tvrzení žalovaná neprokázala) a nikoliv současně problematiku nekalé soutěže, některé tam uvedené závěry Nejvyššího soudu ČR určitě souvisí i s tímto případem. V posuzovaném případě se jedná o splnění podmínky existence zásahu objektivně způsobitelného vyvolat nemajetkovou újmu spočívající buď v porušení nebo jen ohrožení osobnosti fyzické osoby v její fyzické a morální integritě (žalovaná v řízení neprokázala, že by měla jakýkoli legitimní důvod pro podání předmětného inzerátu), proto může dojít i ke vzniku občanskoprávních sankcí za nemajetkovou újmu způsobenou zásahem do osobnosti fyzické osoby podle § 13 obč. zák. Pokud zde žalovaná, jak bylo prokázáno v řízení před soudem prvního stupně a potvrzeno i odvolacím soudem, jednala nekalosoutěžně a zasáhla do osobnostních práv žalobce, pak tento zásah lze kvalifikovat jako neoprávněný (protiprávní) a žalobci náleží vedle nekalosoutěžní ochrany také ochrana poskytovaná fyzickým osobám podle § 11 až 13 obč. zák. Přes mnohost jednotlivých složek osobnosti je osobnost fyzické osoby vždy vnímána v její ucelenosti a nedělitelnosti. Pokud soudy obou stupňů poukázaly na to, že předmětným inzerátem žalované (v němž lze spatřovat šikanózní útok na žalobce s cílem přivodit mu újmu) bylo objektivně zasaženo do pověsti žalobce ve smyslu jeho schopnosti plnit a dostát svým závazkům, je správný závěr soudů, že bylo současně negativně zasaženo i do osobnosti žalobce, tj. do jeho občanské cti a lidské důstojnosti, tedy že došlo k porušení práva žalobce na ochranu osobnosti podle § 11 obč. zák.

(Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24.04.2013 sp. zn. 23 Cdo 1924/2012)

Jednání žalovaného spočívající v uveřejnění článku (dne 17.3.2008) s názvem „Kloubní preparáty jako doplňky stravy – provedli jsme analýzu složení“, který obsahoval výsledky analýzy vypracované dne 17.12.2007 třetí nezávislou osobou – Vysokou školou chemicko-technologickou, nelze dle odvolacího soudu považovat za jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže. Zpracovatel analýzy hodnotil s použitím vědecké metody stejným způsobem všech 7 předaných vzorků kloubních preparátů a pokud žalovaný vycházel z předpokladu správnosti výsledků analýzy, tyto výsledky do článku převzal co do hodnocení

preparátu žalobce a společnosti Walmark, a.s., pak nelze v tomto jeho jednání spatřovat ani soutěžní záměr, ani tvrzené porušení dobrých mravů soutěže. Uvedené však platí obdobně i z hlediska případného zásahu do dobré pověsti – pokud žalovaný uvedl ve svém článku k preparátům obou soutěžitelů údaje, které převzal z analýzy vícero preparátů, provedené pro všechny vzorky shodnou metodou k tomu oprávněnou osobou, pak ve zveřejnění takového údaje nelze spatřovat jakýkoli neoprávněný zásah do dobré pověsti žalobce. Lze tak shrnout, že uvedené jednání žalovaného nelze považovat za jednání protiprávní, pokud uveřejnil výsledky zadané analýzy kloubních preparátů, provedené k tomu oprávněnou třetí nezávislou osobou, odlišnou od žalovaného, žalobce i jeho konkurentů v dané oblasti trhu.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 10.9.2013 sp.zn. 3 Cmo 42/2013)

- nekalá soutěž a porušení závazku

Zásadně platí, že – ve vztahu mezi smluvními stranami - výslovně platně smlouvou jimi upravenému jednání schází znak rozporu s dobrými mravy soutěže. Pokud si tedy účastníci platně ve smlouvě dohodli určitý postup - způsob jednání, pak po jeho využití nelze tento postup napadnout - ve vztahu účastníků smlouvy - jako jednání učiněné v rozporu s dobrými mravy soutěže a tedy jako jednání nekalé soutěže, bez ohledu na to, zda by byly splněny (či nikoli) ostatní podmínky k hodnocení jednání jako jednání nekalé soutěže dle § 44 odst. 1 ObchZ.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 22.10.2001 sp.zn. 3 Cmo 139/2000)

- nekalá soutěž a ochrana hospodářské soutěže

Není předmětem sporu, že žalovaný zaujímá v daném segmentu trhu dominantní postavení, jde o stav sice nežádoucí, ale jen z této skutečnosti nelze odvozovat důvodnost nároků žalobce, jak v podstatě učinil soud prvního stupně. Ty mohou být po právu pouze za situace, kdy žalovaný zneužije toto dominantní postavení. Žalobce tvrdil, že žalovaný zneužil toto své postavení tehdy, když odmítl s ním uzavřít smlouvu o poskytování zdravotnické dopravy. Odvolací soud však má za to, že toto tvrzení zůstalo pouze v rovině tvrzení a nebylo nijak v řízení prokázáno. Žalobce totiž nijak neprokázal právní důvod, jež by zakládal povinnost žalovaného požadovanou smlouvu s ním uzavřít, nebylo prokázáno, že by žalovaný jednal - pokud uzavření smlouvy odmítl - v rozporu se zákonem mu uloženou povinností zajistit v dané oblasti služby daného druhu pro své pojištěnce, že by nerespektoval veřejný zájem a svévolně bránil žalobci ve vstupu do okruhu svých smluvních partnerů. Naopak, zápis ze schůzky komise, svolané Okresním úřadem v Havlíčkově Brodě k žádosti žalobce, ze dne 27.3.2000, i výpověď starosty města Ždírec, potvrzují důvodnost tvrzení žalovaného, že má poskytování dopravní služby pro své pojištěnce zajištěno a není tedy zde žádný zákonný důvod k uložení povinnosti žalovanému uzavřít se žalobcem požadovanou smlouvu. Žalovaný si svou povinnost podle § 46 odst. 1 zák. č. 46/1997 Sb. plní a služby žalobce nejsou pro něho k tomu nutné. Pak nelze jinak než uzavřít, že své postavení žalovaný vůči žalobci nijak nezneužil, a žaloba o uložení povinnosti zdržet se tvrzeného zneužívání postavení a o odstranění tvrzeného závadného stavu uzavřením požadované smlouvy měla být zamítnuta. Pokud tak soud prvního stupně neučinil, odvolací soud jeho rozsudek v napadeném výroku podle § 220 o.s.ř. změnil a žalobu zamítl.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 9.4.2003 sp.zn. 3 Cmo 113/2002)

Podle § 41 ObchZ se úprava hospodářské soutěže v ObchZ vztahuje i na ty soutěžitele, kteří nejsou podnikateli, podstatné je, zda se hospodářské soutěže takový subjekt účastní. Účast na hospodářské soutěži je nutno přitom chápat v plné šíři významu tohoto pojmu, jak to odpovídá cíli úpravy hospodářské soutěže v ObchZ - tedy nejen v přímé účasti konkurenční, ale i v nepřímé účasti. Uvedené již jednoznačně vystihuje vymezení soutěžitele v § 2 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů, které za soutěžitele pokládá fyzické a právnické osoby, jejich sdružení, sdružení těchto sdružení a jiné formy seskupování, a to i v případě, že tato sdružení a seskupení nejsou právními osobami, pokud se účastní hospodářské soutěže nebo ji mohou svou činností ovlivňovat, i když nejsou podnikateli. I když je tato definice soutěžitele uvedena pro potřeby daného zákona, vystihuje pojetí soutěžitele v úpravě ochrany hospodářské soutěže podle § 41 a 42 ObchZ obecně. Ovlivňováním hospodářské soutěže a tedy i účastí v ní pak v konkrétním případě nepochybně může být i činnost osoby, která není přímým konkurentem, a to zejména, jde-li o osobu ovládající některého přímého účastníka trhu a v jeho prospěch – ve prospěch jeho soutěžní pozice - na úkor dalších soutěžitelů zasahující do pravidel hospodářské soutěže.

(Rozsudek VS v Praze sp.zn. 3 Cmo 260/2011 ze dne 6.12.2011 ve spojení s rozsudkem NS ČR sp.zn. 23 Cdo 1016/2013 ze dne 25.6.2013)

- nekalá soutěž a porušení jiného předpisu

Žalovaný svou reklamní kampaní, v níž užil slovo hokejiáda (k označení v té době probíhající události, kterou by jinak musel nazvat přímo slovem olympiáda) a symbol olympijské pochodně, byť v podobě zapáleného svazku hokejek, jež byla přímo vázána ke konání ZOH, porušil zákaz užívání olympijských symbolik bez povolení žalobce. I když se žalovaný tak sice vyhnul přímému užití olympijských symbolik, jeho reklamou oslovený zákazník a celá veřejnost nebyla nijak na pochybách, že v reklamě jde o olympiádu, jde o olympijskou pochodně i o právě konané ZOH jako takové, vše k propagaci výrobků žalovaného.

Pokud je to žalobce, kdo je oprávněn užívat a poskytovat jiným právo užívat olympijská symbolika (ať sám, či prostřednictvím k tomu jím zřízené a jím ovládané společnosti), jeho pozice v hospodářské soutěži tak závisí na tom, nakolik je s to je ochránit před volným užíváním a tedy rozmělněním, pak žalovaný, jenž symbolika bez oprávnění užil k posílení své pozice na trhu, zasáhl do soutěžní pozice žalobce a sám jednal ve vztahu k němu v hospodářské soutěži. O tom, že žalovaný jednal v hospodářské soutěži s dalšími oprávněnými uživateli olympijských symbolik a k jejich újmě, není pochyb.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21.12.2010 sp.zn. 3 Cmo 162/2010)

- nekalá soutěž a svoboda projevu

Komerčním projevům je totiž poskytována nižší míra ochrany než projevům s veřejným přesahem (bod 21). Platí přitom, že projev by v zásadě neměl být považován za komerční, pokud se týká věcí veřejných. Jinak řečeno, pokud se projev netýká pouze

ekonomických (soutěžních) důvodů (motivů), je špatné jej pokládat za komerční projev (srov. Barendt, E.: Freedom of Speech. Oxford: Oxford University Press, 2007, s. 397). Existuje totiž veřejný zájem na tom, aby měl každý možnost participovat v celospolečenské diskusi svými hodnotícími soudy (bod 19). Na druhou stranu i v případě projevů s veřejným přesahem existují faktory, které jejich ochranu snižují. Podle právní teorie jsou základními kritérii pro posouzení legitimacy projevu zejména cíle a motivy projevu, racionální základ projevu, způsob a forma prezentace názorů či informací, zacílení na konkrétní výrobek či výrobce, zveřejňování informací v rozporu se smluvními závazky apod. Kombinací těchto kritérií pak lze posoudit, zda cílem projevu je spíše přispět k veřejné debatě, byť s možnými vedlejšími komerčními důsledky, nebo jde o skrývané, ryze komerční cíle (srov. Bartoň, M.: Svoboda projevu: principy, garance, meze. Praha: Leges, 2010, s. 94n.). Z toho vyplývá, že v případě konfliktu svobody projevu s hospodářskou, resp. nekalou soutěží není rozhodující to, že nekalá soutěž představuje delikt objektivní povahy, u které se nevyžaduje zavinění (srov. Pokorná, J. a kol. Obchodní zákoník - komentář. I. díl. Praha: Wolters Kluwer, 2009, s. 199), ale vždy je třeba zkoumat charakter příslušného projevu jako celku (nikoliv jednotlivé výroky izolovaně), a to s ohledem na cíle, které daný projev sledoval. Pokud se projev jako celek, resp. inkriminovaný výrok týká věcí veřejných, je ochrana nekalé soutěže zeslabena, ba dokonce může být zcela vyloučena.

(Nález Ústavního soudu ČR ze dne 6. března 2012 sp. zn. I. ÚS 823/11)

3/ Podmínka jednání v hospodářské soutěži

Není jednáním v hospodářské soutěži, pokud žalovaný v dané věci neposkytl žalobci při prodeji nemovitosti podstatné informace k předmětu prodeje, šlo o okolnost související výlučně s uzavíráním dané smlouvy, jež mohla mít vliv na vznik dalších práv žalobce jako smluvní strany této smlouvy. Případné porušení smluvních vztahů (a event. povinností před uzavřením smlouvy) zde bylo třeba řešit tomu odpovídajícími instituty závazkového práva, v této věci není totiž nijak podstatné (situace by se nezměnila, kdyby tomu tak nebylo), že jak prodávající, tak kupující jsou jinak účastníky totožného trhu.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 8.9.2009 sp.zn. 3 Cmo 284/2008)

Ust. § 44 odst. 1 a ust. § 50 ObchZ lze se dovolávat v případě, kdy předmět sporu je dán, vyplývá a má svůj původ v soutěžním vztahu účastníků, v případě, kdy zde byla dána mezi účastníky určitá soutěžní situace a jednání bylo vedeno (orientováno) soutěžním záměrem a účelem, sledujícím soutěžní cíl.

Cílem právní úpravy nekalé soutěže podle § 44 a násl. ObchZ není a nemůže ani být postihnout veškeré protiprávní a tedy nežádoucí jednání, i když v konečném důsledku se může projevit toto jednání v postavení tím dotčeného účastníka na trhu (v oslabení jeho schopnosti konkurence), ale pouze nekalé praktiky soutěžní.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26.4.2000 sp. zn. 3 Cmo 110/99)

Pro úvahu, zda jednání konkrétního subjektu je jednáním v hospodářské soutěži (§ 44 odst. 1 obch. zák.), není rozhodné, že jde o podnikatele, nýbrž to, zda šlo o jednání uskutečněné za účelem soutěžního záměru, a nikoli záměru jiného. Je-li pravdivá informace o

výši splatného, leč dosud neuhrazeného závazku dlužníka zveřejněna soutěžitelem za účelem zajištění plurality věřitelů pro účely podání návrhu na prohlášení konkursu, nejde o zlehčování ve smyslu ustanovení § 50 obch. zák.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 23.10.2003 sp.zn. 29 Odo 106/2001)

Byť v rozhodném období se předmět činnosti druhého žalovaného a žalobce v činnosti koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej překrýval, je to nerozhodné, neboť z tohoto předmětu činnosti střet na trhu ani tvrzen nebyl a je zcela jednoznačné, že na rozdíl od žalobce, který se cítil být jednáním žalovaných ohrožen ve své pozici na kapitálovém trhu a právě na tomto trhu se především realizuje, není druhý žalovaný účastníkem tohoto trhu. Nelze nijak dovést, že by snad mezi účastníky vznikl jakýkoli vztah hospodářské soutěže v určité, okruhem subjektů omezené a pro jejich činnost specifické, části trhu, a že by jednání bylo vedeno soutěžním úmyslem - tedy, že by zde byl ať zjevný či skrytý cíl jednání žalovaných v soutěži mezi nimi zvýhodnit některého ze žalovaných (nebo i dosáhnout výhody pro třetí osobu) či naopak poškodit žalobce v jejich postavení jako účastníků takové konkrétní části trhu.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 23. dubna 2001 sp.zn. 3 Cmo 46/2000)

Pokud svou nabídku hudebních produkcí adresují účastníci na stejném segmentu trhu shodnému okruhu potencionálních příjemců, jejich soutěžním záměrem je vedle nabídky kulturního zážitku a dosažení zisku z těchto produkcí rovněž zaujetí co nejlepší pozice na trhu obdobných nabídek, pak mezi účastníky je nepochybně dán vztah hospodářské soutěže, v daném případě vztah přímé konkurence. Je zcela nerozhodné, že zároveň se žalovaní na hudebních produkcích podílejí jako umělci.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26.3.2002 sp.zn. 3 Cmo 539/2000)

Pokud je soutěžní pozice dodavatele v určité oblasti trhu založena a opírá se o určité označení (svůj goodwill na něm založí), pak další soutěžitel v této oblasti trhu užitím tohoto označení vstoupí s ním do soutěžního vztahu.

(Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 6.9.2004 sp.zn. 3 Cmo 277/2003)

Pokud vztah hospodářské soutěže jako podmínka k naplnění generální klauzule nekalé soutěže bývá dovozován již pro osoby připravující založení obchodní společnosti ve vztahu k existujícímu pravděpodobnému soutěžiteli, pak stejně je třeba pohlížet i na jednání existujícího subjektu ve vztahu k osobám, které založení určitého subjektu teprve připravují, avšak lze s největší jistotou předpokládat, že ke vzniku tohoto subjektu dojde a tento subjekt zaujme určité postavení na trhu.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 15.1.2007 sp. zn. 3 Cmo 318/2006)

Pokud si žalovaný předmětné označení – aniž je k prezentaci svých služeb jakkoli potřeboval a pro toto označení mu svědčil jakýkoli jiný právní důvod – registroval, vstoupil v soutěžní vztah se žalobcem, do jehož soutěžní pozice (dané mj. i možností snadného vyhledání jeho nabídky potenciálním zákazníkem na internetu) zasáhl a na jeho úkor získal svou soutěžní pozici v možnosti vlastní prezentace na internetu pod předmětným označením, zahrnující i možnost jen držet registraci jména pro sebe a případně se jménem disponovat jako předmětem obchodu. Okamžikem přihlášení označení u registrátora domén proto žalovaný vstoupil v jednání hospodářské soutěže se žalobcem.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 25.4.2007 sp.zn. 3 Cmo 461/2006)

Je jednáním v hospodářské soutěži, pokud soutěžním záměrem žalovaného bylo vyloučení žalobce z prezentace jeho služeb a nabídky na internetu v národní doméně pod označením, které veřejnost pro něho předpokládá, logicky očekává a s jeho nabídkou služeb spojuje, přičemž z registrace domény plyne i záměr těžit z toho, že návštěvník stránek v doméně bude předpokládat zde nabídku žalobce pro prostředí internetu a stránky proto navštíví (nikoli proto, že jde o nabídku žalovaného či dalších s ním spřízněných společností), tedy těžit pro sebe prospěch ze známosti samotného označení.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 1.3.2010 sp.zn. 3 Cmo 265/2009)

Pro závěr, že jednání žalovaného je jednáním v hospodářské soutěži, není rozhodné, že z obou účastníků jen žalovaný je podnikatelem podle § 2 ObchZ, rozhodné je, zda se oba účastní se svou nabídkou služeb určité oblasti trhu a na ní se setkávají, resp. oslovují totožný okruh zájemců.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 28.1.2008 sp.zn. 3 Cmo 259/2007)

4/ Podmínka rozporu s dobrými mravy soutěže

Právo na svobodné podnikání podle čl. 26 Listiny základních práv a svobod je nutno vykládat spolu se zásadou materiálního právního státu, zakotvenou v čl. 1 odst. 1 Ústavy. Takto vyloženo dává uvedené ustanovení obecným soudům povinnost poskytnout ochranu podnikatelské činnosti, pokud je do ní zasaženo způsobem, který se přiči elementárním pravidlům férovosti a dobrým mravům soutěže. Ústavně konformní výklad ustanovení § 44 obchodního zákoníku by totiž měl podnikateli v co možná nejvyšší míře zaručit právo na podnikání v prostředí nezatíženém korupcí a klientelismem.

(Nález Ústavního soudu IV.ÚS 27/09 ze dne 11.09.2009)

Odvolací soud v posuzované věci aplikoval tzv. generální klauzuli nekalé soutěže (§ 44 obch. zák). Z dikce zákona kromě jiného vyplývá, že pro její naplnění musí jít o jednání, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže, aniž by však zákon pojem dobrých mravů definoval. S ohledem na doposud publikovanou judikaturu lze dovodit, že dobré mravy netvoří uzavřený normativní systém. Jsou spíše měřítkem etického hodnocení konkrétních situací a jejich souladu s obecně uznávanými pravidly slušného a poctivého jednání. Proto rozpor jednání s dobrými mravy je třeba posuzovat v každém případě individuálně s

přihlédnutím ke konkrétním okolnostem jednání účastníků v příslušném období a jejich tehdejšímu postavení. Pokud odvolací soud dospěl v této konkrétní věci k právnímu závěru, že popsané jednání žalované 2), spočívající v neoprávněném užívání zavedené domény žalobkyně, bylo jednáním v rozporu s dobrými mravy soutěže, přičemž podrobně odůvodnil jak jeho vliv na možné poškození postavení žalobkyně na trhu, tak i na získanou soutěžní výhodu žalované 2), která bývá označována v právní teorii jako „nasednutí do rozjetého vlaku“, pak tomuto právnímu názoru nelze vytknout ani jeho nepřezkoumatelnost, ani to, že by byl v rozporu s hmotným právem. Námitka dovolatelky, že jednala v dobré víře, nemá právní relevanci, neboť v době rozhodnutí odvolacího soudu rozhodující stav trval (srov. § 154 odst. 1 o. s. ř.), a proto by bylo možno o dobré víře uvažovat pouze v určitém, časově omezeném úseku v době převodu domény a těsně po ní. Zásadní však je, že obchodní zákoník v příslušných ustanoveních, upravujících nekalou soutěž (srov. § 44 a násl. obch. zák.), tudíž stanovujících, co je jednáním v nekalé soutěži, volní složku projevu vůle (zavinění úmyslné či nedbalostní, zakládající možnost vyvinění-exkulpace), neřeší, ale právě naopak odpovědnost rušitele zakládá na objektivním principu. Z uvedených důvodů posuzované námitky dovolatelky neobstojí.

(Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 14.3.2006 sp.zn. 32 Odo 1230/2005)

Je v příkrém rozporu se zásadami poctivého obchodního styku (§ 265 ObchZ) a nemůže proto ani požívat právní ochrany jednání, kdy věřitel v den, kdy mu vzniklo právo požadovat po dlužníkovi plnění, podá na něho (resp. na jeho majetek) návrh na prohlášení konkurzu. Stejně tak je v rozporu s těmito zásadami poctivého obchodního styku a nepoživá právní ochrany postup, kdy věřitel ze všech možných právních prostředků ochrany volí ihned ten nejkrajnější bez toho, že prokazatelně před tím umožní povinnému reagovat na tvrzený nárok (např. i námitkou započtení), bez toho, že vyzve povinného k plnění, určí mu reálnou lhůtu k takovému plnění a uvědomí ho o svém zamýšleném postupu. Takové jednání v soutěžních vztazích je jednáním v rozporu s dobrými mravy soutěže.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 13.9.2005, sp.zn. 3 Cmo 105/2005)

Znak rozporu s dobrými mravy není pro určité jednání znakem trvalým, zejména v těch případech, kdy má právo proti nekalé soutěži umožnit oprávněnému v určitém smyslu monopolní postavení na trhu. Takové postavení, vzniklé například zavedením nového výrobku, který významně obohacuje soutěžní nabídku, lze umožnit soutěžiteli jen po určité dobu, nikoli jednou pro vždy. Platí ostatně i o právech průmyslových, že vytváří výsadní postavení pro majitele práva pouze dočasně a jinak tomu je i v rámci ochrany soutěžitela před nekalou soutěží.

Účelem a smyslem ochrany, která je poskytována proti jednání nekalé soutěže, není zakonzervovat určitý stav a tedy jednou provždy zaručit předstih tomu, kdo s novým významným řešením na trh přišel - a toto by byl důsledek vyhovění zdržovacím nárokům oprávněného. Navázání na určitý stav techniky a jeho další rozvoj je třeba umožnit. Pokud zde není ještě formální ochrana z průmyslových práv, je třeba dát přednost již volné soutěži na trhu před zájmem jednoho soutěžitela a umožnit volné užívání určitého řešení po uplynutí určité doby výhradního práva pro toho, kdo s ním přišel.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 20.9.2004 sp.zn. 3 Cmo 40/2004)

Při posuzování, zda jednání žalovaného je v rozporu s dobrými mravy soutěže a zda mohlo přivodit újmu spotřebitelům, je třeba vycházet z hlediska průměrného spotřebitele (tj. zde v daném případě spotřebitele nakupujícího různé doplňky stravy a orientujícího se zejména podle značky a kvality zboží, jakož i dalších vlastností zboží, jako je např. cena). Žádný důkaz týkající se hlediska průměrného spotřebitele nemusí být v řízení proveden, tuto otázku posuzuje výhradně soud. Hledisko průměrného spotřebitele bere v úvahu spotřebitele, který má dostatek informací a je v rozumné míře pozorný a opatrný s ohledem na sociální, kulturní a jazykové faktory (jak je vykládáno Soudním dvorem EU).

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 24.4.2013 sp. zn. 23 Cdo 3845/2012)

Je zásadně v rozporu s dobrými mravy soutěže jednání soutěžitele, jenž hodnotí veřejně, tj. i ve vztahu k potenciaálním zákazníkům a obchodním partnerům, soutěžní výkony soutěžitele druhého. Uvedené dopadá i na hodnocení obchodních smluv žalobce jako smluv pro jeho partnery nevýhodných a jednostranných ve prospěch žalobce.

Jestliže žalobce sám svůj postoj k žalované učinil jako první věcí veřejnou – letáky a transparenty před prodejny žalované informoval její potenciaální zákazníky o dle něho závadném jednání žalované, o tom, že „nedodržováním doby splatnosti a dlouhodobým neplněním smluvních podmínek“ žalovaná ztratila právo prodávat své zboží, pak ovšem toto je jednání zcela shodné povahy jako jednání, jež žalobce vytýká žalované, tedy i jednání žalobce je jednáním nekalosoutěžním dle § 50 ObchZ. Pokud poté žalovaná uvedla v tisku či příspěvcích na internetu předmětná svá hodnocení výkonů žalobce, za stavu, kdy již oba účastníci svá stanoviska veřejně prezentovali a jejich spor byl „medializován“, pak je třeba přiznat jí právo oprávněné obrany proti jednání žalobce, jež časově předcházelo jejímu jednání.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 1.12.2009 sp.zn.3 Cmo 195/2009)

5/ Podmínka způsobilosti přivodit újmu soutěžitelům nebo spotřebitelům

Pokud žalovaný vyloučil v rozporu s právními předpisy žalobce jako uchazeče z další účasti v předmětných veřejných zakázkách, pak tímto svým jednáním zasáhl do hospodářské soutěže a narušil rovné postavení soutěžitelů, kteří se o zakázky žalovaného ucházeli, jednal tak i v rozporu s dobrými mravy soutěže. Objektivně bylo toto jednání způsobilé žalobci přivodit újmu v odnětí možnosti, aby jeho nabídky byly i nadále předmětem posuzování u zadavatele a tedy i dále porovnávány s nabídkami dalších soutěžitelů.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26.10.2005 sp.zn. 3 Cmo 131/2005)

Pokud dovolatel napadá i závěr odvolacího soudu o tom, že jednání žalovaného bylo objektivně způsobilé přinést žalobci újmu, aniž by se soud zabýval tím, zda žalobci újma ve skutečnosti vznikla, pak je třeba přisvědčit odvolacímu soudu, že v nekalé soutěži postačuje, že možnost újmy jinému soutěžiteli hrozí, když způsobilost přivodit újmu není totožná s existencí újmy (srov. § 44 odst. 1 obch. zák.). Zákodárce záměrně užil slova "újma", čímž neměl na mysli pouze škodu, jak je chápána v § 415 a násl. občanského zákoníku. Újma je

pojem obsahově širší, zahrnuje nejenom škodu hmotnou, ale i nemateriální, kdy újma na straně soutěžitele může znamenat např. přesun zákazníků, snížení potenciálního zisku, apod. (srov. Petr Hajn, Právo nekalé soutěže, Masarykova univerzita. Brno 1994, str. 22 a násl.). Závěr odvolacího soudu o hrozící újmě žalobci - poslední podmínky pro hodnocení jednání žalovaného jako nekalosoutěžního, není tedy v rozporu s hmotným právem.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 18.1.2006 sp. zn. 32 Odo 1642/2005)

Odvolací soud založil své rozhodnutí, jímž změnil výrok I rozsudku soudu prvního stupně, na právním názoru, podle něhož jednání žalovaného bylo způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům a tím došlo k naplnění poslední (v daném případě sporné) ze tří zákonných podmínek generální klauzule nekalé soutěže. Tento právní názor odvolací soud nepřevzal od soudu prvního stupně, který naopak tvrdil, že podmínka způsobilosti jednání přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům nebyla v daném případě splněna. Odvolací soud ve svém odůvodnění rozsudku přisvědčoval zejména argumentaci žalobce, že jednání žalovaného bylo v konkrétním případě objektivně způsobilé přivodit žalobci nehmotnou újmu, a to v podobě deformace trhu a cen, ztráty prestiže a solidnosti žalobce atd.

Tento závěr odvolacího soudu však není správný, a to z následujících důvodů:

1) Při posuzování otázky, zda jednání soutěžitele je či není způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům, je nutno přihlídnout ke všem okolnostem konkrétního případu. Právní posouzení tohoto znaku generální klauzule nekalé soutěže v sobě zahrnuje několik podstatných závěrů učiněných k dílčím otázkám (viz Hajn, P.: . Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži, 1. vydání, Brno, Masarykova univerzita, 2000, s. 127 - 128), a to:

a) Pouhé způsobení újmy soutěžiteli (nebo možnost způsobení takové újmy) ještě nevypovídá o nekalém charakteru soutěžního jednání. ... Jestliže je druhým působena hospodářská újma takovými prostředky, které jsou v hospodářském boji považovány za soutěžně slušné (to nevylučuje určitou dávku soutěžní agresivity, soutěžní lstivosti), nelze z toho vyvozovat protiprávnost takového jednání. V hospodářském soutěžním boji se neuplatní starořímská zásada „*neminem laedere*“.

b) Pro kvalifikaci „nekalá soutěž“ se vyžaduje pouhá způsobilost přivodit újmu soutěžitelům nebo spotřebitelům, není tedy nutný sám vznik újmy. Možnost, že jednomu nebo druhému z uvedených subjektů bude způsobena újma, musí být ovšem možností reálnou, nikoliv vyspekulovanou a velmi nepravděpodobnou. Pokud by určité jednání bylo zakazováno jen na základě vysoce teoretické možnosti újmy, šlo by o málo důvodné omezení podnikatelské svobody.

c) Zákon nijak neurčuje rozsah újmy, která musí z určitého jednání alespoň hrozit, aby takové jednání mohlo být posouzeno jako nekalosoutěžní; nehovoří např. o újmě značného rozsahu, újmě podstatné apod. I tu bude záležet na tom, jak bude vykládán pojem „újma“; v rozhodovací praxi lze dospět k názoru, že újma (ať již hrozící nebo skutečně existující) v zanedbatelném rozsahu vlastně újmu není.

2) Při posuzování otázky, zda jednání soutěžitele splňuje podmínky zvláštní skutkové podstaty nekalé soutěže, je nutné nejprve zjistit, zda splňuje tři základní podmínky obecné skutkové podstaty nekalé soutěže, tj. generální klauzule. Pokud tedy soud zjistí, že konkrétní jednání soutěžitele nespĺňuje znaky generální klauzule, nepůjde o jednání nekalé soutěže a není již třeba zkoumat jednotlivé znaky zvláštní skutkové podstaty nekalé soutěže - v daném případě podplácení.

Je však třeba zdůraznit, že k naplnění skutkové podstaty podle § 49 písm. a/ obch. zák. - podplácení (po splnění všech podmínek § 44 odst. 1 obch. zák.) je zapotřebí splnit současně

několik znaků (blíže viz Hajn, P.: . Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži, 1. vydání, Brno, Masarykova univerzita, 2000, s. 195 - 197), a to, aby podplácené osobě byl přímo nebo nepřímo nabídnut, slíben či poskytnut

- jakýkoliv prospěch za tím
- účelem, aby jejím
- nekalým postupem docílil soutěžitel
- na úkor jiných soutěžitelů pro
- sebe nebo jiného soutěžitele
- přednost nebo jinou neoprávněnou výhodu v soutěži (zdůraznil P.Hajn).

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČR z 29.04.2008 sp. zn. 32 Cdo 139/2008)

C/ K právním prostředkům ochrany proti jednání nekalé soutěže

1/ Předběžné opatření

Rozhodnutí o předběžném opatření (o návrhu na předběžné opatření) nespočívá - jak vyplývá z jeho zákonné úpravy - na výsledcích dokazování, na závěru o skutkovém stavu a ani na právním posouzení věci. Nepředstavuje samo o sobě výsledek procesu, v němž (v jehož průběhu) by soud zvažoval, jaké provede důkazy (zda provede všechny navržené důkazy nebo jen některé z nich, popřípadě zda provede důkazy, které nebyly účastníky navrženy), jak bude provedené důkazy hodnotit a jaká skutková zjištění z nich učiní, v němž by přihlížel k argumentům účastníků (jejich názorům na věc) nebo v němž by aplikoval na zjištěný skutkový stav věci právní předpisy. Jediným podkladem pro rozhodnutí soudu o návrhu na předběžné opatření jsou (ve všech rozhodných hlediscích, uvedených zejména v ustanovení § 75c odst. 1 o. s. ř.) údaje a informace, které jsou obsaženy v návrhu a v listinách předložených navrhovatelem, soud na jejich základě - aniž by vůbec umožnil druhému účastníku se k nim vyjádřit nebo přednést vlastní tvrzení a návrhy - zkoumá, zda jsou splněny podmínky a předpoklady pro nařízení předběžného opatření a přijaté předběžné opatření představuje jen prozatímní a dočasnou (působící do konečného vyřešení věci nebo do nařízení výkonu rozhodnutí /exekuce/) úpravu práv a povinností účastníků, aniž by jím byl (mohl být) předurčován průběh procesu samotného (řízení ve věci samé) nebo prejudikováno rozhodnutí o sporu nebo o jiné právní věci. Rozhodování o předběžném opatření není nalézacím řízením (a ani zvláštním druhem nalézacího řízení); jde o řízení "o prozatímním opatření", jehož smyslem (účelem) je provést rychle (zpravidla "bezodkladně") a účinně (zejména bez poskytnutí možnosti druhému účastníku zamýšlené opatření zmařit) prozatímní úpravu poměrů účastníků, aniž by tím byly (mohly být) sporné otázky konečným způsobem vyřešeny.

(Ze stanoviska NS ČR Cjpn 19/2006, publik. ve Sbírce rozhodnutí a stanovisek pod č. 63/2007).

K namítané specifice prostředí Internetu a především informačních serverů, umožňujících a podporujících okamžitou diskusi uživatelů k redakčnímu článku, lze uvést, že odlišnost od jiných médií je zde zřejmá a naprosto nepopíratelná. Nejde však o prostředí extra legem, tedy prostředí vyjmuté z jakýchkoli právních regulí, bez odpovědnosti zúčastněných za obsah zveřejňovaných informací, zejména pak poskytovatelů

internetových služeb všeho druhu a stupně. Tak jako není pochyb o tom, že je třeba zde žádat od takto zúčastněných zabránění páchaní trestných činů (šíření rasismu, dětské pornografie, atd.), tak není ani vyloučeno, že uveřejňování určitých informací včetně možného záměrného usměrňování další diskuse bude v konkrétním sporu hodnoceno jako jednání nekalosoutěžní. Pak není důvod ani pochybovat o možnosti vydání předběžného opatření podle § 74 o.s.ř. (popř. § 102 o.s.ř.) k zabránění dalšího šíření informací takto zveřejněných.

(Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28.2.2002 sp. zn. 3 Cmo 269/2001)

Odpovědnost za škodu nebo jinou újmu způsobenou nařízením předběžného opatření tak logicky nese ten, kdo o nařízení požádal, a to bez zřetele k tomu, zda předběžné opatření bylo nařízeno v souladu se zákonem či nikoli. Podstatné je jen to, že k zániku či ke zrušení předběžného opatření došlo z jiného důvodu než proto, že návrhu ve věci samé bylo vyhověno, nebo proto, že právo navrhovatele bylo uspokojeno.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 29.3.2010 sp. zn. 3 Cmo 294/2009)

Návrh, aby žalovaný změnil svou obchodní firmu (tj. odstranil tvrzený závadný stav), a to pouze na základě osvědčeného stavu, bez toho, že by zde proběhlo dokazování, vybočuje z podmínek pro nařízení předběžného opatření, takovému návrhu na vydání předběžného opatření nelze vyhovět.

(Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28.1.2013 sp.zn. 3 Cmo 405/2012)

Podle § 77 odst. 2 o.s.ř. zruší předseda senátu předběžné opatření, pokud pominou důvody, pro něž bylo nařízeno. Z uvedeného vyplývá, že zásadně nejde o další přezkoumání podmínek, pro něž bylo předběžné opatření nařízeno, aniž zde byly prokázány či vyšly najevo nové okolnosti. Postup podle cit. ustanovení je možný jen tehdy (pomineme-li takové případy, jež vyloučit nelze a další průběh řízení zásadně ovlivní, jako např. ukončení podnikání či prohlášení konkurzu, ale i zánik práva, k jehož ochraně bylo předběžné opatření vydáno), pokud a/ právo žalobce bylo již uspokojeno a další trvání předběžného opatření tak postrádá svůj zákonný význam, nebo b/ v dalším průběhu řízení v rámci dokazování bylo vyvráceno dosud jen osvědčené tvrzení žalobce o určité rozhodné okolnosti a tedy z výsledků proběhlého dokazování se dosud osvědčovaná okolnost jeví jinak, než tomu bylo při zkoumání podmínek pro vydání předběžného opatření. Z uvedeného vymezení vyplývá, že návrhem na zrušení předběžného opatření nelze úspěšně tvrdit důvody, pro něž nemělo být - podle názoru předběžným opatřením dotčených osob - ani předběžné opatření vydáno, pokud zde by již neproběhlo alespoň zčásti dokazování v rámci řízení ve věci samé (nejde - li o případy dle písm. a/ shora). Jak odvolací soud zjistil z obsahu spisu, dosud nebylo provedeno dokazování a nemůže být tak ani přijat závěr, že bylo některé z dosud jen osvědčovaných tvrzení žalobce vyvráceno. To samozřejmě - jen na doplnění - nevyklučuje, aby po alespoň zčásti provedeném dokazování ve věci samé, pokud bude mít žalovaný uvedený předpoklad podle § 77 odst. 2 o.s.ř. za splněný, nebyl opětovně návrh na zrušení předběžného opatření podán. Předběžné opatření je určeno k zatímní úpravě poměrů účastníků, nikoli trvalé, není jím jednou pro vždy spor vyřešen - to by bylo ostatně v rozporu se smyslem tohoto procesního institutu.

Pokud pak jde o uspokojení práva žalobce ve smyslu ust. § 77 odst. 2 o.s.ř., je třeba je vyloučit i s přihlédnutím k úpravě § 77a odst. 1 písm. a/ o.s.ř., tzn. že jde zároveň o okolnost, vylučující možnost požadovat náhradu újmy z předběžného opatření. Za „uspokojení práva“ však nelze považovat plnění či zdržení se jednání, přikázané předběžným opatřením, tam, kde nelze vyloučit opakování závadného jednání. Dodržení příkazu předběžného opatření není tedy dobrovolným plněním, jež by – z hlediska procesních podmínek pro posouzení zdržovacích nároků – bylo možno považovat – za (trvalé) uspokojení práva žalobce.

Protože v daném případě předběžné opatření směřuje k zábraně opakování jednání, jež bylo předběžně posouzeno jako závadné, a toto jednání nelze pro budoucnost (tj. do doby, než dojde ze zákonem stanovených podmínek k zániku předběžného opatření) vyloučit, přičemž nelze dovodit, že právo žalobců bylo uspokojeno, pak za stavu, kdy dosud ani dokazování neproběhlo, nejsou zde splněny zákonné důvody ke zrušení předběžného opatření.

(Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23.8.2013 sp.zn. 3 Cmo 281/2013)

2/ Nárok na zdržení se nekalosoutěžního jednání

Pokud má být podle žaloby soudem uložen žalovanému - bez jakékoli výjimky - zákaz podnikat v určité oblasti, byť podmínky k takové činnosti upravuje předpis veřejného práva, pak je pouze na žalovaném, zda splní či nesplní tyto podmínky pro to, aby uvedenou činnost mohl vykonávat a je vyloučeno (ostatně takový příkaz by byl v rozporu s Listinou základních práv a svobod, čl. 26), aby žalovanému již předem (nehledě na to, zda podmínky předpisů veřejného práva pro určitou činnost splní) bylo znemožněno na trh vstoupit s nabídkou své činnosti. Žalobcem uplatněný nárok je proto neodpovídající úpravě nároků z jednání nekalé soutěže.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 28.1.2002 sp.zn. 3 Cmo 420/2000)

Předpokladem pro uložení povinnosti zdržet se určitého jednání je – krom prokázání závadnosti tohoto jednání (zde tedy, že jde o jednání porušující práva žalobce z ochranných známek či (a) jednání nekalé soutěže) – i zjištění soudu, že je uložení takové povinnosti do budoucna nezbytné, tedy že takové závadné jednání trvá nebo hrozí. Pokud od závadného jednání žalovaný sám dobrovolně upustil, takové jeho jednání k datu podání žaloby prokázáno již není a je zřejmé ze zjištění soudu o dalším chování žalovaného, že se k němu nehodlá ani vrátit, pak obvykle schází procesní předpoklady k vyhovění zdržovacímu nároku žalobce. Stav, kdy právo není porušováno žalovaným pro povinnost, uloženou mu vydaným předběžným opatřením soudu, však závěr o pomnutí nebezpečí porušování práv vylučuje.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 22.9.2008 sp.zn. 3 Cmo 120/2008)

Předpokladem pro uložení povinnosti zdržet se určitého jednání je – krom prokázání závadnosti tohoto jednání (zde tedy, že jde o jednání porušující práva žalobce z ochranné známky či (a) jednání nekalé soutěže) – i zjištění soudu, že je uložení takové povinnosti do budoucna nezbytné, tedy že takové závadné jednání trvá nebo hrozí. Jinak řečeno, jestliže od závadného jednání žalovaný sám (bez zásahu soudu např. předběžným opatřením) upustil, takové jeho jednání k datu podání žaloby prokázáno již není a je zřejmé ze zjištění soudu o dalším chování žalovaného, že se k němu nehodlá ani vrátit, pak schází procesní předpoklady

k vyhovění zdržovacímu nároku žalobce. V tomto případě však tomu tak není, soud prvního stupně nevzal v úvahu, že ke změně v grafice názvu svého časopisu, jaká zde byla v době zahájení řízení, přistoupil žalovaný až na základě příkazu vydaného předběžným opatřením a nikoli dobrovolně, a také že v průběhu celého řízení nárok žalobce byl jím popírán, nebyly zde tedy splněny podmínky pro to, aby soud pokládal předběžným opatřením nastolený stav za trvalý. Za přílehlavé této věci lze považovat již rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR č. 13869 sbírky Vážný (rozh. z 19.10.1934 Rv II 131/33) a jeho právní větu: "Žalobce jest oprávněn domáhati se zdržení závadného stavu, třebaž žalovaný prohlásil, že neobnoví původní stav, jež již odstranil důsledkem prozatímního opatření." Tato věta je pak v odůvodnění rozhodnutí tehdejšího Nejvyššího soudu doplněna: "Přes ono prohlášení dovolatelovo byl žalobce oprávněn domáhati se rozsudku, by měl exekuční titul, kdyby se dovolatel po zániku prozatímního opatření snad přece pokusil o opětovné zavedení závadného stavu. ... Jest ovšem správné, že předpokladem zdržovací žaloby jest nebezpečí opakování, avšak to lze spatřovati právě v tom, že dovolatel popíral žalobní nárok." Pokud tedy soud prvního stupně shledal nedostatek předpokladů k vyhovění zdržovacímu nároku jen v důsledku hodnocení aktuální podoby, s tím, že nepředpokládal možnost návratu k původní podobě názvu, pak tento jeho závěr byl nesprávný.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 30.1.2008 sp.zn. 3 Cmo 264/2007)

Pokud je zde právo z užitných vzorů a dále z nekalé soutěže, kde rozpor s dobrými mravy je tvrzen a shledán výhradně v neoprávněném užití technického řešení podle těchto vzorů, pak není důvod pro vydání takového výroku, v němž by nebyla zohledněna doba ochrany užitných vzorů. Po jejich zániku – nejpozději uplynutím doby ochrany – lze technické řešení totiž bez dalšího využívat (pokud zde nenastane jiný důvod ochrany) a odpadne i shledaný rozpor s dobrými mravy soutěže. Oba nároky žalobce jsou dále – s uvedenou již úpravou – oprávněné i podle § 53 ObchZ, když vedle již shora vyvozeného soutěžního vztahu a rozporu s dobrými mravy soutěže je jednání žalovaného způsobilé přivodit újmu žalobci jako soutěžiteli (§ 44 odst. 1 ObchZ), přičemž z totožnosti technického řešení a možného matení veřejnosti (např. o možném poskytnutí licence či existenci určitých vztahů účastníků) lze dovodit i naplnění zvláštní skutkové podstaty vyvolání nebezpečí záměny (§ 47 písm. c/ ObchZ). Nárok žalobce na publikaci rozsudku dle výroku III. pak odpovídá § 155 odst. 4 o.s.ř. a vzhledem k tomu, že je na soudu, aby stanovil (i bez návrhu) rozsah, formu a způsob uveřejnění, nejsou důvodné námitky odvolatele o vadném postupu soudu prvního stupně při změně žaloby v tomto směru. Odvolací soud také – poté, co si ověřil aktuální název odborného časopisu – znění tohoto výroku podle § 155 odst. 4 o.s.ř. upravil a upřesnil co do podmínek zveřejnění tak, jak ve výroku uvedeno.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 18.12.2007 sp.zn. 3 Cmo 177/2007)

3/ Nárok na odstranění závadného stavu

Právo na ochranu znění obchodní firmy spolu s právem na ochranu názvu právnické osoby dle § 19b odst. 2 občanského zákoníku nelze považovat za právo majetkové, jež podléhá promlčení a závěr soudu prvního stupně, že nárok na uložení povinnosti odstranit závadný stav, vzniklý neoprávněným užíváním obchodní firmy a nekalosoutěžním jednáním, je nárokem, jenž se během času promlčí, je závěr nesprávný. Rozhodné zde je, zda tento

závadný stav v okamžiku rozhodování trvá a je třeba jej způsobem požadovaným žalobcem odstranit či nikoli.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 31.3.2010 sp.zn. 3 Cmo 346/2009)

Z logiky odvolacím soudem přiznaného nároku na odeslání dopisu Ministerstvu vnitra ČR v konkrétním znění obsaženém ve výroku I. rozhodnutí odvolacího soudu, s přihlédnutím k ustanovení § 53 obch. zák., zcela nepochybně vyplývá, že byl přiznán nárok odstraňovací, neboť z charakteru přiznaného nároku nelze dovodit, že by se jednalo o nárok zdržovací či o nárok na náhradu škody či vydání bezdůvodného obohacení. Stejně tak nelze dovodit, že by přiznaný nárok měl povahu satisfakční a to právě proto, že nesměřuje proti žalované, ale vysvětlující dopis má být adresován fakticky tomu subjektu, vůči němuž směřoval původní dopis žalované ze 17. 5. 1995. Právě z pohledu adresáta je třeba, co do podstaty těchto nároků, rozlišit mezi nárokem na přiměřené zadostiučnění a nárokem na odstranění závadného stavu. Pokud jde o odlišení od zdržovacího nároku, ten má charakter preventivní a směřuje proti pokračujícímu nekalosoutěžnímu jednání či proti hrozícímu jednání v budoucnosti. Naproti tomu nárok na odstranění závadného stavu směřuje vždy k odstranění existujícího závadného stavu, tedy pramene účinku nekalosoutěžního jednání. Obsah odstraňovacího nároku se řídí protiprávním stavem, který v důsledku nekalosoutěžního jednání nastal. Podle povahy protiprávního stavu může tudíž nárok spočívat i v odvolání zlehčujících tvrzení. Z povahy věci vyplývá, že odstraňovací nárok, na rozdíl od nároku zdržovacího, je vždy vázán na hmotněprávní podmínku, že protiprávní stav již nastal a pramen účinku nekalosoutěžního jednání trvá. K uplatnění tohoto nároku není třeba zavinění, ani jiné podmínky subjektivní povahy.

(Rozsudek nejvyššího soudu ČR ze dne 4.4.2006 sp.zn. 32 Odo 1370/2005)

Předmětem sporu je žalobou uplatněný nárok žalobce na uložení povinnosti žalovanému zveřejnit své výroční zprávy a účetní závěrky za roky 2007 až 2010 jejich uložení do sbírky listin obchodního rejstříku, vedeného Krajským soudem v Českých Budějovicích. Tento nárok žalobce je tvrzen jako nárok z jednání nekalé soutěže, tedy dle ust. § 53, resp. § 54 obchodního zákoníku (zák. č. 513/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále jen „ObchZ“), přičemž – jak z něho patrně – jde o nárok na odstranění závadného stavu, jenž žalobce spatřuje ve skutečnosti, že v obsahu sbírky listin, jež je součástí obchodního rejstříku, ve vložce, týkající se žalovaného, nejsou obsaženy jeho výroční zprávy a účetní závěrky za poslední roky od r. 2007. Jako projev jednání nekalé soutěže pak žalobce označil žalovaným dlouhodobě (konkrétně od roku 2007) trvajícím porušování zákonné povinnosti zveřejnit účetní závěrku i výroční zprávu uložení do sbírky listin obchodního rejstříku dle ust. § 21a zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví a dle ust. § 38i ObchZ.

Skutkový stav (jak jej z uplatněných důkazů jejich opakováním i odvolací soud ověřil) nebyl mezi účastníky sporný, nebylo sporné, že žalovaný neplní zákonem mu uloženou povinnost zveřejnit ve sbírce listin obchodního rejstříku výroční zprávy a účetní závěrky, pokud nejsou součástí výroční zprávy, a to již od roku 2008 (pro výroční zprávu a účetní závěrku za rok 2007). Nebylo sporné, že žalovaný je obchodní společností zapsanou v obchodním rejstříku, podnikatelem ve shora uvedené oblasti, žalobce pak je občanským sdružením založeným dle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů a že jeho posláním a předmětem činnosti je mj. hájení zájmů spotřebitelů a soutěžitelů. Žalobce je tedy aktivně legitimován ve smyslu ust. § 54 odst. 1 ObchZ k podání

žaloby o zdržení se závadného jednání, jež naplňuje podmínky generální klauzule nekalé soutěže § 44 odst. 1 ObchZ a o odstranění tímto jednáním vytvořeného závadného stavu. Sporným zůstalo pouze právní hodnocení zjištěného skutkového stavu, tedy, zda je jednání žalovaného spočívající v neplnění výše uvedené zákonné povinnosti jednáním nekalosoutěžním dle ust. § 44 odst. 1 ObchZ či nikoliv.

Nekalou soutěží dle § 44 odst. 1 ObchZ je jednání v hospodářské soutěži nebo v hospodářském styku, které je v rozporu s dobrými mravy a je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům, spotřebitelům nebo dalším zákazníkům. Žalovaný je podnikatelem, nabízejícím své služby na trhu, předmětem jeho podnikání jsou výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona a silniční nákladní motorová doprava v rozsahu dle zápisu). Není pochyb o tom, že žalovaný tím, že neplní zákonem mu stanovené povinnosti, prosazuje i své vlastní hospodářské zájmy (srov. vyjádření žalovaného k žalobě, kde uvádí, že vytýkané zákonné povinnosti splní, jakmile mu to jeho finanční a časové možnosti dovolí) a usiluje o získání výhodnější pozice na trhu, tj. aby se prosadil v podnikání a v hospodářské soutěži jako takové oproti soutěžitelům dalším na daném trhu působícím. Jeho jednání je tedy jednáním v hospodářské soutěži.

Po splnění podmínky jednání v hospodářské soutěži bylo třeba posoudit, zda je v jednání žalovaného naplněn další z obligatorních znaků nekalosoutěžního jednání, a to rozpor jednání s dobrými mravy hospodářské soutěže. Zákon pojem dobrých mravů nedefinuje a s ohledem na dosud publikovanou judikaturu lze dovodit, že dobré mravy netvoří uzavřený normativní systém a jsou spíše měřítkem etického hodnocení konkrétních situací a jejich souladu s obecně uznávanými pravidly slušného a poctivého jednání. Rozpor jednání s dobrými mravy je třeba posuzovat v každém případě individuálně s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem jednání účastníků v příslušném období a jejich tehdejšímu postavení (tak usnesení Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 32 Odo 1230/2005 z 14.3.2006). Žalobce tvrdí jednání nekalé soutěže spočívající v neplnění zákonné povinnosti žalovaným, konkrétně povinnosti zveřejnit ve sbírce listin obchodního rejstříku výroční zprávy a účetní závěrky. Dle ust. § 21a odst. 1 a 4 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, účetní závěrku a v tam uvedených případech i výroční zprávu jsou povinny zveřejnit ty účetní jednotky, které se zapisují do obchodního rejstříku. Uvedené dokumenty se pak zveřejňují uložením do sbírky listin obchodního rejstříku. Povinnost zveřejnění uvedených účetních dokumentů účetní jednotka splní okamžikem jejich předání rejstříkovému soudu. Podle ust. § 38i odst. 1 písm. c/ ObchZ sbírka listin obsahuje výroční zprávy, řádné, mimořádné a konsolidované účetní závěrky, pokud nejsou součástí výroční zprávy. Sbírkou listin je samostatná evidence, která je fakticky oddělená od obchodního rejstříku (který plný funkci veřejného informačního systému), byť je jeho součástí. I sbírka listin je tedy veřejnou evidencí, do které má právo nahlížet, pořizovat si opisy či výpisy, kdokoli. Pro posouzení rozporu jednání žalovaného s dobrými mravy není rozhodné, zda toto jednání bylo v rozporu s ustanoveními jiných právních předpisů, rozhodné však je, zda takovéto porušení právních předpisů bylo či nebylo prostředkem k získání soutěžní výhody, jež by jinak – při normálním běhu věci a při dodržení oněch předpisů – nenastala. Není rovněž rozhodné, zda daná konkrétní oblast práva zároveň upravuje kontrolní mechanismy a prostředky k nápravě včetně sankcí, směřujících k porušovateli těchto předpisů. Jak připustil i soud prvního stupně, žalovaný neplněním výše popsaných zákonných povinností získal určitou výhodu v podobě ušetření financí a času, které by jinak byl nucen vynaložit v souvislosti s plněním zákonných povinností. Žalovaný uvedené zákonné povinnosti neplní přitom vědomě a jak vyplývá z jeho vyjádření k žalobě, činí tak z důvodů finančních a časových. Je tedy nepochybné, že žalovaný jedná v souladu se svým hospodářským zájmem („ušetřit finance“, „věnovat čas podnikatelským aktivitám“ atd.) a získává tak ve srovnání s ostatními soutěžiteli, kteří zákonné povinnosti plní, soutěžní výhodu. Porušování právních předpisů je tak v daném případě u žalovaného spojeno se

získáváním soutěžní výhody. Rozhodné však rovněž je, že podmínkou řádného fungování hospodářské soutěže je i transparentnost soutěžního prostředí a účastníků hospodářské soutěže jako takových, součástí dobrých mravů soutěže je proto i poskytování dostatečných informací jednotlivými soutěžiteli o sobě samotných (nejen o jimi nabízeném zboží a službách), a to jak pro ostatní soutěžitele a možné obchodní partnery, tak i pro možné své zákazníky a spotřebitele, k usnadnění jejich orientace v dané oblasti trhu. Žalovaný tím, že neposkytuje o svém podnikání žádné aktuální údaje, a to ani v povinném rozsahu (nezveřejňuje ani ty dokumenty, jež mu ukládají právní předpisy), jedná v rozporu s dobrými mravy soutěže. Důsledkem tohoto jednání je, že nyní ostatní soutěžitelé, ani případní zákazníci nemají možnost získat o žalovaném informace, na které by měli – při řádném plnění zákonných povinností žalovaným - nárok, neboť informace, obsažené ve výroční zprávě a účetní závěrce účetních jednotek zapisovaných do obchodního rejstříku, jsou veřejné a komukoliv přístupné. Pokud soud prvního stupně dospěl k závěru, že jednání žalovaného není jednáním v rozporu s dobrými mravy soutěže, je jeho rozhodnutí v této části nesprávné. Z výše uvedené plyne, že pokud žalovaný nesplnil svoje zákonné povinnosti a v důsledku tohoto jednání získává oproti jiným soutěžitelům soutěžní výhodu a vylučuje dostatečnou informovanost ostatních účastníků trhu a spotřebitelů co do postavení žalovaného a jeho soutěžních výkonů, je takové jednání jednáním v rozporu s dobrými mravy soutěže.

Pokud pak jde o poslední zákonnou podmínku generální klauzule nekalé soutěže, formulované v § 44 odst. 1 ObchZ, tj. způsobilost jednání přivodit soutěžitelům nebo spotřebitelům újmu, pak odvolací soud má za to, že i tato podmínka je v jednání žalovaného splněna. Jak ostatně plyne již ze shora uvedeného, nedostatek informací o žalovaném, jež žalovaný vědomě vytváří, může být tou okolností, jež ostatní účastníky na straně poptávky i nabídky přivede k mylnému či chybnému rozhodnutí ohledně žalovaného a smluvních vztahů s ním. Jak uvedl Nejvyšší soud ČR ve svém rozhodnutí ze dne 29.04.2008 sp. zn. 32 Cdo 139/2008 (jež je přístupné na jeho webových stránkách), *při posuzování otázky, zda jednání soutěžitele je či není způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům, je nutno přihlídnout ke všem okolnostem konkrétního případu. Právní posouzení tohoto znaku generální klauzule nekalé soutěže v sobě zahrnuje několik podstatných závěrů učiněných k dílčím otázkám (viz Hajn, P.: . Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži, 1. vydání, Brno, Masarykova univerzita, 2000, s. 127 - 128), a to:*

a) Pouhé způsobení újmy soutěžiteli (nebo možnost způsobení takové újmy) ještě nevypovídá o nekalém charakteru soutěžního jednání. ... Jestliže je druhým působena hospodářská újma takovými prostředky, které jsou v hospodářském boji považovány za soutěžně slušné (to nevylučuje určitou dávku soutěžní agresivity, soutěžní lstivosti), nelze z toho vyvozovat protiprávnost takového jednání. V hospodářském soutěžním boji se neuplatní starořímská zásada „neminem laedere“.

b) Pro kvalifikaci „nekalá soutěž“ se vyžaduje pouhá způsobilost přivodit újmu soutěžitelům nebo spotřebitelům, není tedy nutný sám vznik újmy. Možnost, že jednomu nebo druhému z uvedených subjektů bude způsobena újma, musí být ovšem možností reálnou, nikoliv vyspekulovanou a velmi nepravděpodobnou. Pokud by určité jednání bylo zakazováno jen na základě vysoce teoretické možnosti újmy, šlo by o málo důvodné omezení podnikatelské svobody.

c) Zákon nijak neurčuje rozsah újmy, která musí z určitého jednání alespoň hrozit, aby takové jednání mohlo být posouzeno jako nekalosoutěžní; nehovoří např. o újmě značného rozsahu, újmě podstatné apod. I tu bude záležet na tom, jak bude vykládán pojem „újma“; v rozhodovací praxi lze dospět k názoru, že újma (ať již hrozící nebo skutečně existující) v zanedbatelném rozsahu vlastně újmou není.

I s přihlédnutím k uvedeným hlediskům odvolací soud má za to, že vědomé vytváření stavu neinformovanosti o žalovaném a jeho dosavadních soutěžních výkonech, odmítnutí

zveřejnění informací o sobě alespoň v zákonem uloženém rozsahu, je jednání, jež může ostatním soutěžitelům a spotřebitelům újmu přivodit již pro nemožnost ověřit si faktický stav a dosavadní výsledky podnikání žalovaného.

Lze shrnout, že vytčené jednání žalovaného odvolací soud odlišně od soudu prvního stupně hodnotí jako jednání, které beze zbytku naplňuje generální klauzuli nekalé soutěže dle ust. § 44 odst. 1 ObchZ a uzavírá, že tímto jednáním dlouhodobě navozený stav je stavem závadným a pokud žalobce, jako osoba oprávněná hájit zájmy soutěžitelů a spotřebitelů dle ust. § 54 odst. 1 ObchZ, uplatnil nárok na odstranění tohoto závadného stavu, pak bylo na místě žalobě podle § 53 ObchZ vyhovět. Odvolací soud proto změnil výrok I. rozsudku soudu prvního stupně podle § 220 odst. 1 o.s.ř. tak, že žalovanému uložil v souladu se zákonným zněním úpravy (§ 38i odst. 1 písm. c/ ObchZ, § 21a zákona o účetnictví) povinnost zveřejnit své výroční zprávy a účetní závěrky, pokud nejsou součástí výroční zprávy, za roky 2007 až 2010 jejich uložením do sbírky listin obchodního rejstříku, vedeného Krajským soudem v Českých Budějovicích, ve lhůtě tří dnů od právní moci rozsudku a rozhodl o nákladech řízení před soudy obou stupňů.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 24.10.2012 sp.zn. 3 Cmo 162/2012)

4/ Nárok na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění

Účastníci jsou přímými konkurenty, je dán rozpor jednání s dobrými mravy soutěže, pokud žalovaný jako soutěžitel k zvýhodnění svého postavení v soutěži využil prvků, které pro svou reklamu zavedl před tím žalobce jako druhý soutěžitel a staly se pro něho příznačné, není pochyb ani o tom, že jednání žalovaného bylo způsobilé přivodit žalobci újmu. Kampaň žalovaného, využívající k vyzdvižení jeho nápoje obavy z nemoci BSE a právě v souvislosti se smrtící nemocí i změny významu sloganu „vám dává křídla“, dosud užívaného žalobcem k propagaci jeho výrobku totožného druhu, byla způsobilá snížit pozitivní přínos sloganu pro žalobce. Je třeba ovšem zdůraznit, že splnění podmínky k hodnocení určitého jednání za jednání nekalé soutěže (způsobilost přivodit újmu druhému soutěžiteli), nepostačuje ještě k přiznání nároku na zadostiučinění.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 1.3.2006 sp. zn. 3 Cmo 467/2005)

Přiměřené zadostiučinění, které může být poskytnuto i v penězích, je jedním z nároků osob, jejichž práva byla nekalou soutěží porušena nebo ohrožena rušitelem (v daném případě žalovaným), jak z cit. ustanovení plyne. Právní praxe i právní teorie jsou zajedno v tom, že nárok na přiměřené zadostiučinění je nárokem, jímž se reparuje újma nemateriální povahy. Tento aspekt vyvěrá již z podstaty tohoto nároku, který se označuje jako zadostiučinění neboli satisfakce, aby se již v názvu zdůraznila jeho imateriální povaha. Ve formě zadostiučinění, jako prostředku satisfakčního, není možno proto brát ohled na prvky, které mají materiální povahu, poněvadž materiální reparaci tento právní prostředek ochrany proti nekalé soutěži neslouží. Pokud tudíž se dovolatel domáhá, aby při určení výše přiměřeného zadostiučinění bylo přihlédnuto i ke hmotným (majetkovým) hlediskům, jakým je získaný majetkový prospěch z uskutečněného obchodního případu (obdržená cena 3 mil. dolarů), nebo snížení objemu obchodu žalobce (samozřejmě v číselném vyjádření) apod., nelze se s takovým právním názorem ztotožnit. Materiální či majetkové aspekty jsou rozhodné pro vznik nároků materiální povahy, jako je kupř. náhrada škody, avšak nikoli pro nárok satisfakční povahy, jak shora zdůrazněno.

Nárok na přiměřené zadostiučinění je dále nárokem, který má převážně, popř. výlučně objektivní charakter. Dovojuje se, že je nárokem „objektivním, který není vázán na naplnění jakýchkoli subjektivních podmínek“ (Štenglová, I., Plíva, S., Tomsa, M. a kol.: Obchodní zákoník, komentář, 7. vydání, C. H. Beck 2002, str. 148). V rozsudku ze dne 25. 3. 1998 sp. zn. I. Odon 45/97 Nejvyšší soud dovodil, že „přiměřenost výše peněžního zadostiučinění musí být posuzována jak z objektivních, tak subjektivních hledisek“ (srov. též Faldyna, F. a kol – autor příslušné části Hajn, P.: Obchodní zákoník s komentářem, I. díl, Codex 2000, str. 143.) V každém případě jsou subjektivní momenty z hlediska výše přiměřeného zadostiučinění pouze momenty doplňkovými. Konečně pokud jde o dovolatelem tvrzenou sankční stránku působení zadostiučinění, nelze neuznat, že peněžní satisfakce má rovněž sankční povahu, neboť zaplacení zadostiučinění představuje pro rušitele také finanční újmu, nejen újmu morální, která má vyrovnat porušenou rovnováhu v postavení rušitele a postižené osoby. Tato sankční stránka nicméně hraje při poskytování zadostiučinění vedlejší, podružnou roli, protože rozhodující je nemateriální stránka satisfakce. Z uvedeného se podává, že dovolatelem prosazovaná kritéria subjektivní a sankční povahy nejsou z hlediska přiměřenosti výše zadostiučinění určující.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne ze dne 18.9.2002 sp. zn. 29 Odo 652/2001)

Dovolání do části potvrzujícího výroku rozsudku odvolacího soudu přípustné není. Dovolatelka spatřuje otázku zásadního právního významu v tom, zda je možné domáhat se přiměřeného zadostiučinění, jak ve formě nepeněžité satisfakce, tedy omluvy, tak také ve formě satisfakce peněžní, tedy zaplacením určité finanční částky.

Nárok na přiměřené zadostiučinění, tedy satisfakci, zakládá pro případy prokázaného nekalosoutěžního jednání § 53 obch. zák. ve smyslu kterého osoby, jejichž práva byla nekalou soutěží porušena nebo ohrožena, se mohou proti rušiteli domáhat (kromě jiného) přiměřeného zadostiučinění, které může být poskytnuto i v penězích.. Přiměřené zadostiučinění, které může být poskytnuto i v penězích, je jedním z nároků osob, jejichž práva byla porušena nebo ohrožena. Právní teorie i praxe jsou zajedno v tom, že nárok na přiměřené zadostiučinění je nárokem, jímž se reparuje újma nemateriální povahy. Tento aspekt vyvěrá již z podstaty tohoto nároku, který se označuje za zadostiučinění, nebo-li satisfakci, aby se již v názvu zdůraznila jeho imateriální povaha. Ve formě zadostiučinění není možno brát ohled na prvky, které mají materiální povahu, poněvadž k materiální reparaci tento právní prostředek neslouží. Nárok na přiměřené zadostiučinění je nárokem, který má převážně, popřípadě výlučně, objektivní charakter. Dovojuje se, že je nárokem objektivním, který není vázán na naplnění jakýchkoli subjektivních podmínek (Štenglová I., Plíva S., Tomsa M. a kol., obchodní zákoník, komentář, 7. vydání, CH BECK 2002, strana 148). Přiměřenost peněžitého zadostiučinění musí být posuzována jak z objektivních tak subjektivních hledisek. Z hlediska výše přiměřeného zadostiučinění má peněžní satisfakce rovněž povahu sankční, neboť zaplacení zadostiučinění představuje pro rušitele finanční újmu, tedy nejen újmu morální, která má vyrovnat porušenou rovnováhu v postavení rušitele a postižení osoby.

Již ze samotné formulace ustanovení § 53 obch. zák. nepochybně vyplývá, že zákon upřednostňuje nemateriální satisfakci, avšak pro zcela specifické a výjimečné případy umožňuje zadostiučinění i ve formě peněžní. Zákon tudíž nevyklučuje ani jednu ani druhou formu zadostiučinění, ale nevyklučuje ani jejich souběh, tj. případné přiznání obou forem zadostiučinění vedle sebe. Právě proto, že nárok na přiměřené zadostiučinění je nárokem, který podléhá volné úvaze soudu, je třeba vycházet z povinností tvrdit a dokazovat, jež stíhají žalobkyni podle § 79 odst. 1 a §120 odst. 2 o. s. ř., ve smyslu kterých bylo její povinností

způsobem určitým a srozumitelným vylicít a prokázat rozhodné skutečnosti, jimiž byla vedena k uplatnění nároku na přiměřené zadostiučinění v požadované peněžité formě. Pokud je požadována satisfakce za nemateriální újmu způsobenou žalobkyní v rozsahu 480.000,- Kč, pak právě z pohledu zákonem stanovené volné úvahy soudu o přiměřenosti či nepřiměřenosti této formy satisfakce je třeba, aby žalobkyně vymezila okolnosti, které budou podkladem pro odpovídající úvahu soudu. Povinností žalobkyně tedy bylo v souladu s citovanými ustanoveními občanského soudního řádu tvrdit, proč právě forma peněžité satisfakce je s ohledem na tvrzené a prokázané nekalosoutěžní jednání žalované na místě, a proč, pakliže nárok na peněžitou formu zadostiučinění bude prokázán, je přiměřenou právě částka v rozsahu 480.000,- Kč. Ze skutečnosti, že nárok na zadostiučinění podléhá volné úvaze soudu nelze bez dalšího dovodit, že soud „nepotřebuje kritéria“, která by pro přiměřenost takového nároku posuzoval. Volná úvaha soudu neznamená libovůli soudu, který bez dalšího, aniž by posuzoval v daném případě konkrétně zjištěné a také prokázané skutečnosti a okolnosti jednání v nekalé soutěži určí, kdy požadovaná forma satisfakce je či není na místě a tudíž je či není přiměřenou. Pro svoji úvahu musí mít soud k dispozici dostatek tvrzených a prokázaných skutečností, vymezujících určité hranice, z nichž se soud při svých úvahách vychází a to nejen z pohledu maximální či minimální možnosti peněžní reparace vzniklé nemateriální újmy.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 5.5.2006 sp.zn 32 Odo 511/2006)

5/ K dalším nárokům

Vzhledem k tomu, že žalovaný netvrdil okolnosti liberace (§ 374 ObchZ), správně pak soud prvního stupně postupoval, pokud ve smyslu ust. § 757 ObchZ a § 373 ObchZ při posuzování splnění podmínek odpovědnosti žalovaného za tvrzenou škodu se soustředil na posouzení existence tvrzené škody, její výše – přičemž v souladu s § 380 ObchZ za škodu je třeba považovat i újmu, jež vznikla poškozenému proto, že musel vynaložit pro protiprávní jednání (zde jednání nekalé soutěže) náklady, jež by jinak nevynaložil – a příčinné souvislosti vzniku škody s jednáním nekalé soutěže žalovaného.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 22.4.2008 sp. zn. 3 Cmo 487/2007)

Předmětem odvolacího řízení je dále nárok žalobce na zaplacení 1,737.000,- Kč, jež soud prvního stupně posuzoval jako nárok na vydání bezdůvodného obohacení (§ 451 a násl. občanského zákoníku) a odvodil co do přiznané výše ze znění žalobcem předloženého znaleckého posudku a.s. TACOMA Consulting. Jak bylo zjištěno odvolacím soudem, tento znalecký ústav při vyčíslení prospěchu, jež žalovaný získal z využití olympijských symbolik bez toho, že by vstoupil ve smluvní vztah se žalobcem, resp. jím k tomu zřízenou společností, vycházel z plateb smluvních partnerů žalobce, ze sledovanosti reklamy žalovaného a průzkumů mínění veřejnosti (z nichž např. uvedl, že respondenty byl pro ZOH žalovaný čtvrtým nejčastěji zmiňovaným partnerem českého olympijského týmu), z pravděpodobné ceny reklamní kampaně žalovaného celkem cca 10 mil. Kč. Zejména při porovnání s platbami tzv. generálních partnerů žalobce jako dolní mez plnění, jež žalovaný získal, vyčíslil částku 6,720.000,- Kč, jako roční plnění, jež by jinak žalobci náleželo, pak dovodil hodnotu 20,846.000,- Kč (měsíčně 1,737.125 Kč). Ve shodě se soudem prvního stupně i soud odvolací má za to, že žalovaný získal porušením zákazu dle § 3 zákona č. 60/2000 Sb. prospěch dle § 451 odst. 2 občanského zákoníku z „nepoctivých zdrojů“, na úkor hodnoty olympijských symbolik, jejich výjimečnosti a výlučnosti, jež je třeba chránit, a tedy na úkor žalobce, jež

olympijské hnutí v ČR představuje a je tím, kdo symbolika zde chrání a povoluje jejich užívání (§ 456 odst. 1 občanského zákoníku). Pokud pak jde o hodnotu tohoto bezdůvodného obohacení, částku 1,737.000,- Kč považuje rovněž odvolací soud za částku, kterou nejméně žalovaný využitím olympijských symbolik v důsledku své reklamy získal a je proto povinen ji dle § 458 odst. 1 občanského zákoníku vydat. Je třeba vzít v úvahu zejména masivnost televizní reklamy žalovaného, jež v povědomí veřejnosti přetrvávala a rovněž vyvolala „parafrázi“ symbolik dojem o spojitosti žalovaného s konáním ZOH a žalobcem. Pouze pro úplnost je třeba uvést, že žalobce je oprávněn uplatnit tento nárok na vydání bezdůvodného obohacení dle úpravy občanského zákoníku bez toho, že by byl zvláště v zákoně č. 60/2000 Sb. uveden (srovnej § 4 cit. zákona). Vedle toho však žalobci náleží tento nárok i jako osobě dotčené nekalou soutěží žalovaného podle § 53 ObchZ.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21.12.2010 sp. zn. 3 Cmo 162/2010)

Je nesporné, že publikace rozhodnutí má význam sankce, jež i mnohdy po časovém odstupu může přispět k narovnání těch soutěžních vztahů, jejichž narušení bylo předmětem řízení (tedy včetně významu možné reparace), rovněž i význam určité satisfakce pro v řízení úspěšného účastníka. Má však i význam výchovný a preventivní, jak shrnuto např. v rozhodnutí č. 17048, sbírky Vážného: "...zveřejnění je tu na místě pro potřebu veřejnosti, že se tu má dostat jistého poučení nebo vysvětlení zákazníkům a že se má tím působiti také preventivně v kruzích soutěžitelských." Podle názoru odvolacího soudu však je třeba při rozhodování, zda bude právu na zveřejnění rozsudku vyhověno či nikoli, vzít v úvahu všechny výše uvedené složky účelu zveřejnění.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 11.9.2001 sp.zn. 3 Cmo 85/2001)

Přiznání práva na zveřejnění rozsudku podle § 155 odst. 4 o.s.ř. nelze ztotožňovat s právem na zadostiučinění.

Samotné vyhovění žalobnímu nároku ve věci samé ještě nezakládá nárok žalobce na přiznání uvedeného práva, neboť to, zda soud právo přizná či nikoli, závisí na jeho úvaze o tom, zda jsou dány pro to v dané konkrétní věci podmínky. Ty budou určeny mj. povahou, charakterem, intenzitou a dopadem jednání nekalé soutěže.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 18.6.2007 sp.zn. 3 Cmo 498/2006)

Podle § 31 odst. 2 cit. zák. (zákona o ochranných známkách č. 441/2003 Sb.) v řízení zahájeném na návrh podaný do 6 měsíců od právní moci soudního rozhodnutí, podle něhož je užití ochranné známky nedovoleným soutěžním jednáním, Úřad tuto ochrannou známku zruší. Lhůtu k podání návrhu na zrušení nelze prodloužit a její zmeškání nelze prominout. Je tedy namístě uzavřít, že odvolací soud správně dovodil, že žalobce má naléhavý právní zájem na určení, že užití konkrétní ochranné známky je nedovoleným soutěžním jednáním, neboť k případnému návrhu na zrušení ochranné známky se vyžaduje soudní rozhodnutí určující, že užití ochranné známky je nedovoleným soutěžním jednáním. V tomto směru je třeba jednání žalované posuzovat z pohledu právní úpravy nekalé soutěže. Nejprve je nutno posoudit znaky generální klausule proti nekalé soutěži (§ 44 odst. 1 obch. zák.).

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 10.1.2011 sp.zn 23 Cdo 5184/2009)